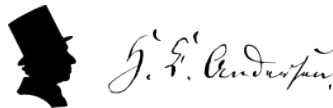

Retningslinjer for modernisering af *Eventyr og Historier* på hcandersen.dk

Andrea Stengaard

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Indhold

1	Indledning.....	3
2	Stavemåder	3
2.1	Sammenskrivning og særskrivning	4
2.2	Store og små bogstaver	4
2.2.1	Personificerede genstande, væsener o.lign.....	4
2.2.2	Personificerede begreber	5
2.2.3	Initialer	5
2.3	Emfase og trykstærke ord	6
2.4	Kontraherede former	7
2.5	Bogstavet <i>q</i>	7
2.6	<i>Knebberen (lade kneveren gå)</i>	7
2.7	Moder, fader, broder	7
3	Arkaiske former	8
4	Tegnsætning	9
4.1	Accent.....	9
4.2	Apostrof.....	9
4.3	Anførselstegn	9
4.4	Kolon.....	10

4.5	Komma.....	11
4.6	Semikolon	12
4.7	Punktum.....	12
4.8	Spørgsmålstegn.....	12
4.9	Tankestreg.....	12
4.10	Udråbstegn.....	14
4.11	Tøveprikker	15
5	Replikgengivelse og inkvit	15
6	Adverbier	16
6.1	Adverbielt -t	16
7	Artikler.....	16
8	Interjektioner og lydefterlignende ord	16
9	Pronominer.....	17
9.1	Tiltalepronominer (<i>De, Dem og Deres</i>)	17
10	Substantiver	17
11	Talord.....	18
12	Verber.....	18
12.1	Manglende hjælpeverbum	18
13	Proprier og navnestof.....	19
13.1	Personnavne.....	19
13.2	Stednavne.....	20
13.3	Titler på værker, kunstværker o.lign.....	21
13.4	Sammensætninger med proprier	21
14	Bøjningsforhold	21
14.1	Participier.....	22
14.2	Substantivers køn.....	23
15	Infinitivmærke	23
16	Ledsætningsindledere.....	23
17	Verslinjer.....	24
18	Citater.....	25
19	Andersens egne bemærkninger	25
20	Titler, overskrifter og underoverskrifter.....	25
21	Kapitelnummerering.....	26
22	Forkortelser.....	26
23	Formatering	26
23.1	Kursiv	26
24	Tekstrettelser	27
	Appendiks: Stavemåder og bøjningsformer	29

1 Indledning

Det følgende er en gennemgang af de retningslinjer der ligger til grund for moderniseringen af ortografi, morfologi og interpunktion af de tre første bind i bogudgaven af *ANDERSEN. H.C. Andersens samlede værker* udg. 2003-2007 i 18 bind af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Bindene har titlen *Eventyr og Historier I-III*. Tekstgrundlaget for moderniseringen er teksten fra 18 binds-udgaven, inklusive dennes rettelser af den originale tekst. De moderniserede tekster er tilgængelige på <https://hcandersen.dk> side om side med teksten fra 18 binds-udgaven.

Udgaven moderniserer ortografi, morfologi og interpunktion, ikke ordvalg og syntaks. Moderniseringen af interpunktionen tilpasses en form der er henvendt til en moderne læser. Teksternes kommentarer moderniseres ikke.

Moderniseringen skeler løbende til den praksis for modernisering der er anvendt i Erik og Estrid Dals eventyrudgave *H.C. Andersen. Samlede eventyr og historier*, bd. 1-5, 1975.

Retningslinjerne i det følgende redegør ikke for alle detailbeslutninger om enkeltgloser.

Moderniseringen er foretaget i 2023-2024 af Andrea Stengaard, assisterende redaktør i Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, under tilsyn fra seniorredaktør Finn Gredal Jensen og direktør Karen Skovgaard-Petersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

2 Stavemåder

Generelt moderniseres stavemåder så de bringes i overensstemmelse med moderne retskrivning ifølge *Retskrivningsordbogen* (RO) og *Den Danske Ordbog* (DDO). Hvis et ord valgfrit kan skrives på flere måder, vælges én form som bruges konsekvent. For en registrant over valgte former i tilfælde af valgfrihed [Appendiks: Stavemåder og bøjningsformer](#).

- Der kan afviges fra en valgt form, fx for at tilgodese rytme, metrik, lydlig æstetik el.lign.
- Der tages hensyn til verslinjers metrik i moderniseringen. Stavemåder moderniseres således ikke hvis dette bryder med rim, metrum el.lign.

2.1 Sammenskrivning og særskrivning

- Sammenskrivning og særskrivning bringes i overensstemmelse med moderne praksis. Sammensatte udtryk der hos Andersen skrives i flere ord, men i moderne retskrivning i ét, skrives sammen og vice versa.
 - imorgen → i morgen
 - god Aften → godaften
 - ligestrax → lige straks
 - ligesaamange → lige så mange
 - sød Suppe → sødsuppe
- Forholdsordsforbindelser der valgfrit kan skrives i to ord når de har en styrelse, skrives i to ord når de har en styrelse.
 - Og lige ovenover Hønsene sad Uglen → Og lige oven over hønsene sad uglen

2.2 Store og små bogstaver

- Der bruges stort begyndelsesbogstav ved navne og kaldenavne der har propriumsstatus.
 - Åmanden
 - Isjomfruen
 - Mor Skomagers
 - derfor møder jeg i politiuniform og kalder mig Politirsdag
 - Og Ellepigen sagde, at der var endnu tilbage om *Guldbrand* og lille *Peer Spillemand!*
→Og elverpigen sagde at der var endnu tilbage om Guldbrand og lille Per Spillemand
- Substantiveringer skrives med småt.
 - jeg skriver om det Sande og det Gode og det Skjønne
→jeg skriver om det sande, det gode og det skønne

2.2.1 Personificerede genstande, væsener o.lign.

- Personificerede væsener, genstande o.lign. skrives i ordinær og med lille begyndelsesbogstav.
 - Næste Dag blev *Bolden* taget frem →Næste dag blev bolden taget frem
 - »De har kun lidt Erfaring!« sagde *Blækhuset* →»De har kun lidt erfaring!« sagde blækhuset

- *Loppen, Græshoppen og Springgaasen* vilde engang see hvem af dem der kunde springe høiest
→Loppen, græshoppen og springgåsén ville engang se hvem af dem der kunne springe højest

2.2.2 Personificerede begreber

- Der anvendes stort begyndelsesbogstav ved personificerede begreber.
 - og Erindringen nikkede
 - den yngste var vel ikke Lykken selv
 - Den ældre så så inderlig alvorlig ud, det var Sorgen
 - »De bragte i det mindste ham som sover her, et varigt gode!« svarede Glæden
 - Det er Vinteren, den gamle mand fra det forrige år
 - han er såmænd formynder for den lille prins Forår der kommer
 - og så sagde Natten: »Gå til højre, ind i den mørke granskov, der så jeg Døden tage vej med dit lille barn!«
- Der kan i sjældne tilfælde bruges stort begyndelsesbogstav ved besjælede væsener. Dette gælder i eventyret *Skyggen*: Der skrives **S**kyggen (med stort *S*) når skyggen er personificeret, og skyggen (med lille *s*) når den ikke er personificeret.
 - naa! gaaer Du?« og saa nikkede han til Skyggen og Skyggen nikkede igjen.
→Nå! Går du?« og så nikkede han til skyggen, og skyggen nikkede igjen.
 - »Ja noget Almindeligt er det ikke!« sagde *Skyggen* →»Ja, noget almindeligt er det ikke!« sagde Skyggen
- Ordet *fatamorgana* særskrives og skrives med stort begyndelsesbogstav (*Fata Morgana*) når det optræder som besjælet væsen.
 - thi det, hun saae, var Fata Morganas deilige, altid omvexlende Skyslot
→thi det hun så, var Fata Morganas dejlige, altid omvekslende skyslot [besjælet]
 - »Enten seer jeg *fata morgana*, som man kalder det, eller jeg er fuld!« jamrede Justitsraaden
→»Enten ser jeg fatamorgana, som man kalder det, eller jeg er fuld!« jamrede justitsråden [ikke-besjælet]

2.2.3 Initialer

- Mellemrum mellem initialer fjernes.

- W . H. F. Abrahamson →W .H.F. Abrahamson
- J. M. Thiele →J.M. Thiele

2.3 Emfase og trykstærke ord

- Der kan efter skøn indsættes accenttegn til markering af emfase, navnlig hvis dette støtter læsningen.
 - »Nei der er det, min søde Mand!« →»Nej, dér er det, min søde mand!«
 - disse maatte man vikle om ham, der kunde ingen Myg trænge igjennem
→Disse måtte man vikle om ham, dér kunne ingen myg trænge igennem
 - »En viis Mand er han,« sagde hun til sig selv →»En vís mand er han,« sagde hun til sig selv
 - den har Ordsprog og Sangsprog, der som Runer lagt under Dødmands Tunge faaer ham til at tale og man veed hans Hjemland, Folkesangens Fugl!
→den har ordsprog og sangsprog der som runer lagt under dødmands tunge får ham til at tale, og man véd hans hjemland, folkesangens fugl!
- *Een* og *eet* erstattes som hovedregel med *én* og *ét*. Dog benyttes formen med accent kun når der tydeligt er tale om trykstærk udtale, og/eller hvor accenten støtter læsningen.
 - en Bloddraabe, kun een eneste dryppede fra den hvide Vinge-Fjer →En bloddråbe, kun én eneste, dryppede fra den hvide vingefjer
 - han havde altid da Eet og Andet, der knyttede sig til hans Tanker ved Aarets Omskiftelse
→han havde altid da et og andet der knyttede sig til hans tanker ved årets omskiftelse
- Trykstærkt og kursivt *der* og *her* gengives med accent aigu i stedet for kursiv.
 - men hvilken Rose *der* var Udtrykket af den høieste, den reneste Kjærlighed?
→Men hvilken rose dér var udtrykket af den højeste, den reneste kærlighed?
 - Ja, *der* var hun *malet*, *her* gik hun *levende* →Ja, dér var hun *malet*, hér gik hun *levende*
- Trykstærkt og kursivt *det* gengives med accent aigu i stedet for kursiv.
 - thi ved at føre *det* Navn →thi ved at føre dét navn
- Præteritum af verbet *fare* (*fór*) gengives med accent aigu.
 - de smaa Fugle i Buskene foer forskrækket i Veiret →De små fugle i buskene fór forskrækket i vejret

2.4 Kontraherede former

- Oprindelige kontraherede former fastholdes som hovedregel. Dette gælder navnlig i verslinjer.
 - Gud bevar' os, hvor de spruttede
 - Skønt man er skabt som *Rundetårn*,
er man derfor ej højvelbår'n.
- Markering af kontraherede former udelades dog i ordene:
 - Mo' er → mor
 - Mo'ermo'er → Mormor
 - Fa'er → far
 - »S'ikken én!« sagde alle Hønsene → »Sikken én!« sagde alle hønsene
 - »See'ken en! see'ken en!« skreg Ungerne → »Sikken en! Sikken en!« skreg ungerne

2.5 Bogstavet q

- Bogstavet *q* moderniseres til *kv*. Dog fastholdes det i ordet *Qvæg* i *Abc-bogen*.
 - Q. Qvæg
At eje *Qvæg* er stort og godt,
selv være *Qvæg*, det er kun småt.

2.6 *Knebberen (lade kneveren gå)*

- Andersens ordspil på udtrykket at *lade kneveren gå* i sammenhænge med storke der knebrer, bevares ved at anvende formen *knebberen*, jf. [opslagsordet knebber](#) i Ordbog over det danske Sprog.
 - »Hør, hvor Knebbren gaaer paa dem! → »Hør hvor knebberen går på dem!
 - »Hold Jer i Flokken!« sagde Fader og Moder, »og lad ikke Knebbren gaae saa meget, det tager paa Brystet!«
→ »Hold jer i flokken!« sagde far og mor, »og lad ikke knebberen gå så meget, det tager på brystet!«

2.7 Moder, fader, broder

- Formerne *moder*, *fader*, *broder* moderniseres til *mor*, *far*, *bror* hvor de betegner familierelationer.

- en velopdragen Ælling sætter Benene vidt fra hinanden, ligesom Fader og Moder!
→En velopdragen ælling sætter benene vidt fra hinanden, ligesom far og mor!
- *Moder* og *fader* fastholdes i religiøse sammenhænge, ligesom formen *broder* fastholdes hvor den betegner en munk og ikke et slægtskabsforhold.
 - Gudsmoder med Jesubarnet stod paa Altret mellem Blomster og Lys →Gudsmoder med Jesubarnet stod på alteret mellem blomster og lys
 - hans Øine fæstede sig paa Moder Marias Billede →hans øjne fæstede sig på moder Marias billede
 - Klosterbroderen *Ignatius* kom som Ven og Læge →Klosterbroderen Ignatius kom som ven og læge
 - »Fader, forlad dem, de vide ikke hvad de gjøre!« →»Fader, forlad dem, de ved ikke hvad de gør!«
- *Moder* fastholdes også i mere patosfyldte sammenhænge.
 - Gud taler til os vor Moders Sprog i Folkesangfuglens Toner →Gud taler til os vor moders sprog i folkesangfuglens toner

3 Arkaiske former

- Nu arkaiske former moderniseres. Dette gælder navnlig kontraktioner og adverbier på -*igen*.
 - medens →mens
 - Løverdag →lørdag
 - Petersille →persille
 - endeligen →endelig
 - stadigen →stadig
 - jer Fader →jeres far
 - hin side →hinsides
 - rundtenom →rundt om
 - af Jord est Du kommen →af jord er du kommet
- *Det* fastholdes som foreløbigt subjekt hvor moderne dansk ville have *der*.
 - naar jeg rigtig tænker over det, saa troer jeg det bliver nødvendigt at det bliver gjort af med ham i al Stilhed!

→når jeg rigtig tænker over det, så tror jeg det bliver nødvendigt at det bliver gjort af med ham i al stilhed!

4 Tegnsætning

Tegnsætningen følger i al væsentlighed gældende moderne dansk retskrivning. Der sættes ikke startkomma.

4.1 Accent

Se afsnittet [2.3 Emfase og trykstærke ord](#).

4.2 Apostrof

- Manglende apostrof ved udeladte bogstaver indsættes. Dette gælder navnlig i vers.
 - Stod og stred og favned Døden →stod og stred og favned' døden
 - Heller alle Dage →Heller' alle dage

4.3 Anførselstegn

- Der kan efter skøn indsættes anførselstegn omkring replikker hvor disse ikke findes i forlægget.
 - den sagde, du er saa nydelig og jeg holder saa meget af dig! men saadan noget kan Professoren nu slet ikke lide
→Den sagde: »Du er så nydelig, og jeg holder så meget af dig!« men sådan noget kan professoren nu slet ikke lide
 - og saa hvidskede hun ganske sagte: Jeg veed nok, I skal paa Bal i Nat! men Blomsterne lod, som om de ingenting forstod
→og så hviskede hun ganske sagte: »Jeg ved nok I skal på bal i nat!« men blomsterne lod som om de ingenting forstod
- Hvis anførselstegn bruges omkring andet end replikker, sættes et evt. efterfølgende tegn uden for anførselstegnene.
 - hun kunde ogsaa spille »Ach, Du lieber Augustin,« det var den eneste hun kunde
→hun kunne også spille »Ach, du lieber Augustin«, det var den eneste hun kunne

- Anførselstegn bevares omkring titler på værker som nævnes. Titlerne afkørsiveres dog hvis forlægget både har anførselstegn og kursiv.
 - *Carlo Gozzi's* dramatiske Eventyr »*de tre Pommeranzer*.« → Carlo Gozzis dramatiske eventyr »De tre Pomeranzer«
- Der kan efter skøn indsættes anførselstegn i stedet for kursiv om titler og navne i løbende tekst.
 - her havde Vinden suset for ham om *Valdemar Daa og hans Døttre*. Dryaden i Træet, det var Eventyrmoer selv, havde her fortalt ham *det gamle Egetræes Drøm*.
→ Her havde engang vinden suset for ham om »Valdemar Daa og hans døtre« Dryaden i træet, det var eventyrmor selv, havde her fortalt ham »Det gamle egetræs drøm«
 - »og Træet kan have besynderligt godt af at høre med! (..) Vil I høre den om *Ivede-Avede* eller den om *Klumpe-Dumpe, som faldt ned af Trapperne og kom dog i Højsædet og fik Prindsessen!*«
→ »og træet kan have besynderligt godt af at høre med! (..) Vil I høre den om »Ivede-Avede« eller den om »Klumpe-Dumpe som faldt ned ad trapperne og kom dog i højsædet og fik prinsessen«?»
 - »De kjender vel Historien om *Pigen, som traadte paa Brødet, for ikke at smudske sine nye Skoe?* Den er baade skreven og trykt.«
→ »De kender vel historien om »Pigen som trådte på brødet for ikke at smudske sine nye sko«? Den er både skrevet og trykt.«
 - de yngste Svende bare *Velkomsten og Laden*, og havde røde og hvide Baand flagrende
→ De yngste svende bar »velkomsten« og »laden« og havde røde og hvide bånd flagrende

4.4 Kolon

- Der begyndes med stort efter kolon når det der følger efter, er sætningsformet.
 - det var underligt nok: hun drømte om sit eget Barn, der her i Huset havde sultet og skraalet
→ det var underligt nok: Hun drømte om sit eget barn, der her i huset havde sultet og skrålet
- Der kan efter skøn indsættes kolon hvis det støtter læsningen.

- »Folket maa dømme hende!« sagde han, og Folket dømte, hun skal brændes i de røde Luer.
- »Folket må dømme hende,« sagde han, og folket dømte: Hun skal brændes i de røde luer.

4.5 Komma

- Der sættes *ikke* startkomma.
- Der sættes ikke komma mellem imperativer der er tæt forbundne.
- Kunstneriske kommaer (pausekommaer) fastholdes hvis de vurderes at have en betydning for sætningens rytme.
- Komma kan efter skøn erstattes med punktum. Dette dog under hensyntagen til at sætningernes rytme bevares.
 - Der var engang et Bundt Svovlstikker, de vare saa overordentligt stolte paa det, fordi de vare af høi Herkomst
 - Der var engang et bundt svovlstikker. De var så overordentligt stolte på det fordi de var af høj herkomst
- Der indsættes komma ved led der står udenfor sætningen.
 - »Fy Papa!« sagde hun →»Fy, papa!« sagde hun
- Komma foran tankestreg udelades.
 - og saa gik hun, – men da hun havde gaaet et lille Stykke saa klang Bjælderne
 - og så gik hun – men da hun havde gået et lille stykke, så klang bjælderne
- Komma før præpositionsforbindelser kan efter skøn udelades. De kan dog bevares i tilfælde hvor de bidrager til at markere en pause i læsningen.
 - Generalen var gammel og graa, men sad godt tilhest, det vidste han, og red hver Dag ud med Rideknægt, i passende Afstand efter sig
 - Generalen var gammel og grå, men sad godt til hest, det vidste han, og red hver dag ud med rideknægt i passende afstand efter sig
 - Gamle Else havde taget sine Træskoe af og stod paa Hosesokker, til Ære for de høifornemme Gjester.
 - Gamle Else havde taget sine træsko af og stod på hosesokker til ære for de højfornemme gæster.

4.6 Semikolon

- Semikolon erstattes som hovedregel af komma eller punktum. Semikolon kan desuden i sjældne tilfælde erstattes af en tankestreg.
 - Der var ganske stille i Sovekammeret, hvor *Ida* laae; Natlampen brændte henne paa Bordet, og hendes Fader og Moder sov.
→Der var ganske stille i sovekammeret hvor Ida lå. Natlampen brændte henne på bordet, og hendes far og mor sov.
- Semikolon fastholdes som hovedregel hvor det markerer en kausal forbindelse mellem to sætninger.
 - alle deroppe vidste om hendes synd, at hun havde trådt på brødet, var sunket igennem og blevet borte; kohyrden havde fortalt det, han havde selv set det fra skrænten.
- Ureglementeret brug af semikolon i forlægget kan fastholdes hvis det bidrager til at skabe fx en pause i sætningen.
 - I denne nat måtte hun jo ende sit arbejde, ellers var alt til unytte; alt, smerte, tårer og de søvnløse nætter.

4.7 Punktum

- Der kan indsættes punktum i stedet for komma hvor det støtter læsningen og bryder sætningen meningsfuldt op.
 - Der var engang en Kjøbmand, han var saa riig, at han kunde brolægge den hele Gade →
Der var engang en købmand. Han var så rig at han kunne brolægge den hele gade

4.8 Spørgsmålstegn

- Der sættes spørgsmålstegn efter spørgende ytringer.
 - »Hvad vil Du nu med det Fyrtøi,« spurgte Soldaten →»Hvad vil du nu med det fyrtøj?«
spurgte soldaten.

4.9 Tankestreg

- Der tilstræbes en brug af tankestreger som kendes fra moderne dansk.
- Tankestreger kan efter skøn fastholdes hvor de markerer et indskud eller en efterhængt kommentar.

- »Bare det var en lille missekat!« sagde hun – men så kom rosentræet frem med den dejlige rose. [*Tankestreg fastholdes til understøttelse af den overraskende effekt.*]
- Nu gik han ind i det tredje kammer. – Nej, det var ækelt! Hunden derinde havde virkelig to øjne så store som Rundetårn! [*Tankestreg fastholdes som markør for en efterhængt kommentar.*]
- Tankestreg der følger efter sluttegn, kan efter skøn fjernes.
 - Og saa maatte een af Hofdamerne løbe ind, men hun tog Klodssko paa–
→ Og så måtte en af hofdamerne løbe ind, men hun tog klodssko på.
 - Jo der var rigtignok Penge! – Nu kastede Soldaten alle de Sølvskillinger, han havde fyldt sine Lommer og sit Tornister med
→ Jo, der var rigtignok penge! Nu kastede soldaten alle de sølvskillinger han havde fyldt sine lommer og sit tornyster med
- To tankestreger efter hinanden fastholdes hvor det markerer en større pause, fx til at understøtte en dramatisk eller overraskende effekt.
 - kejseren mente at nu skulle også den levende nattergal synge lidt – – men hvor var den?
 - Flagermus fløj hen under loftet, og stanken herinde – –
»Ja, vil hun dække nede i stalden?« sagde en af de rejsende
 - Han satte sit gab lige ned imod ællingen, viste de skarpe tænder – – og plask, plask! gik han igen uden at tage den.
- Tankestreger brugt til at markere en udeladelse fastholdes.
 - Men det ville blive alt for bedrøveligt at fortælle al den nød og elendighed den måtte prøve i den hårde vinter – – den lå i mosen mellem rørene da solen igen begyndte at skinne varmt.
- Tankestreg brugt til at markere en afbrydelse fastholdes.
 - Jo, de blæste: »Tratteratra! Den lille dreng kommer! Tratteratra!« – og så gik døren op.
- Tankestreg der markerer et pludseligt indskud, fastholdes
 - Der flyder et strå, se hvor det svajer, se hvor det drejer! Tænk ikke så meget på dig selv, du kunne støde dig på brostenene! – Der flyder en avis! Glemte er det som står i den, og dog breder den sig!
 - Blodet stiger mig til hovedet så jeg må blive gal! – Ja, jeg bliver gal!
- Komma før tankestreg fjernes.
 - Næste Dag blev det klar Frost, – og saa kom Foraaret, Solen skinnede, det Grønne pippede frem

→ Næste dag blev det klar frost – og så kom foråret, solen skinnede, det grønne pippede frem

4.10 Udråbstegn

- Udråbstegn fastholdes ved udråb, særligt efter imperativer.
- Udråbstegn kan efter skøn erstattes af et punktum eller et komma for at hjælpe læseren med at afkode hvornår en replik eller sætning skal forstås som emfatisk.
 - »Har du Fyrtojet med?« spurgte Heksen! →»Har du fyrtojet med?« spurgte heksen.
 - hans Øjne skinnede som dine, han havde deilige lange Haar, men ellers fattige Klæder!
→Hans øjne skinnede som dine, han havde dejlige lange hår, men ellers fattige klæder.
 - »O nei!« raabte de, og saa stode de saa ranke at det var en Lyst! →»O, nej!« råbte de, og så stod de så ranke at det var en lyst.
- Slutpunktum kan efter skøn, navnlig efter udråb og imperativer, erstattes af et udråbstegn.
 - Paa Prindsens Faders Grav voxte der et Rosentræ, o saadant et deiligt Rosentræ; det bar kun hvert femte Aar Blomst
→På prinsens fars grav voksede der et rosentræ, o, sådan et dejligt rosentræ! Det bar kun hvert femte år blomst
 - der vare hundrede Prindsesser, som vilde have sagt Tak til, men see om hun gjorde det.
→Der var hundrede prinsesser som ville have sagt tak til, men se om hun gjorde det!
 - Nei, det var hende selv, Fru Tandpine! hendes Forfærdelighed *Satania infernalis*, Gud frie og bevare os fra hendes Besøg.
→Nej, det var hende selv, fru Tandpine! Hendes forfærdelighed *Satania infernalis*, Gud fri og bevare os fra hendes besøg!
- Der begyndes som hovedregel med stort efter udråbstegn. Der begyndes dog ikke med stort efter udråbstegn hvis der er tale om en replik eller et lydord der står midt i en sætning.
 - »Bare den ikke har fået ondt!« sagde hofhunden, og så snøftede han igen til den: Rutsj! sprang den et lille skævt spring hen i skødet på prinsessen
 - Han satte sit gab lige ned imod ællingen, viste de skarpe tænder – – og plask, plask! gik han igen uden at tage den.
- Der kan efter skøn sættes komma mellem to interjektioner i stedet for udråbstegn. I disse tilfælde flyttes udråbstegnet til slut i sætningen.
 - Et bornholmsk Uhr med tunge Blyodder gik »tik! tak!« og altid for gesvindt, men det var bedre end at det skulde gaae for langsomt

→ Et bornholmsk ur med tunge blylodder gik: Tik, tak! og altid for gesvindt, men det var bedre end at det skulle gå for langsomt

- »Tak! Tak!« eller »Knak! Knak!« sagde det i alle Meublerne

→»Tak, tak!« eller »knak, knak!« sagde det i alle møblerne

- Der kan efter skøn sættes komma efter en indledende interjektion og den efterfølgende sætning i stedet for udråbstegn. I disse tilfælde flyttes udråbstegnet til slut i sætningen.
 - hu! hvor der var en Ødelæggen →Hu, hvor der var en ødelæggen!
 - Hille den! Hvor han skyndte sig! →Hille den, hvor han skyndte sig!
 - nej gudbevares! Hvor der var meget Guld! →Nej gudbevares, hvor der var meget guld!

4.11 Tøveprikker

- Tøveprikker fastholdes. Mere end tre punktummer i træk rettes til tre.
 - Munden, Kinderne, Halsen dog, hun var allerede forbi Huset →Munden, kinderne, halsen ... dog, hun var allerede forbi huset

5 Replikgengivelse og inkvit

- Replikker og anførende udtryk (inkvit) følger principperne for replikgengivelse beskrevet i RO.
- Efterstillet inkvit skrives med småt efter et udråbstegn eller spørgsmålstegn.
 - »Ja, det er vi!« svarede manden
 - »Vil du, kære Hans?« spurgte hun og kyssede ham.
- Replikgengivelse følger de almindelige regler for brugen af store og små bogstaver. Der indledes således ikke med stort hvis replikken optræder midt i en sætning. Der begyndes ikke med stort efter udråbstegn eller spørgsmålstegn hvis sætningen fortsætter efter replikken.
 - alle tre hunde dansede foran og råbte »hurra!« og drengene peb i fingrene
 - »Se, hvilke dejlige dansesko!« sagde soldaten, »sid fast når I danser!« og så slog han med hånden på sålerne.
- Der sættes ikke komma eller punktum efter det afsluttede anførselstegn hvis en replik slutter med et spørgsmålstegn eller udråbstegn.
 - »Over på Holmen?« sagde justitsråden, der jo ikke vidste i hvilken tidsalder han vandrede
- Der sættes komma efter inkvit når der følger en ny replik efter.

- »Ja, ja!« sagde Kragen »Du kan troe mig →Ja, ja!« sagde kragen, »du kan tro mig
- Kommaet før inkvit sættes inden for anførselstegnene.
 - »Du maa ikke skjænde«, sagde Sneglemoer →»Du må ikke skænde,« sagde sneglemor
- Der kan efter skøn indsættes et kolon efter den anførende sætning når denne står før replikken.
 - saa sagde han, ligesom nu, »er det noget, at bilde Barnet ind! det er den dumme Phantasie!«
→og så sagde han, ligesom nu: »Er det noget at bilde barnet ind! Det er den dumme fantasi!«
 - den sagde, du er saa nydelig og jeg holder saa meget af dig! →Den sagde: Du er så nydelig, og jeg holder så meget af dig!

6 Adverbier

6.1 Adverbielt -t

- Hvis der er valgfrihed for brugen af adverbielt -t på det pågældende adverbium, fastholdes forlæggets form. Der konsekvensrettes ikke.
- *Halv* rettes til *halvt* hvor *t*-formen er obligatorisk i moderne dansk.
 - Den Lille sagde ikke endnu et Ord, halv skjælvede han, halv var han lyksalig
→Den lille sagde ikke endnu et ord, halvt skælvede han, halvt var han lyksalig

7 Artikler

- Artikel kan i sjældne tilfælde udelades.
 - Men Haaret blev jo strax efter grønt som et Andemad →Men håret blev jo straks efter grønt som andemad

8 Interjektioner og lydefterlignende ord

- Lydord og interjektioner fastholdes i deres oprindelige staveform.
 - Koax, koax, brekke-ke-kex!
 - Koax, koax! Brekkekekex!

- Lydord med *qv/qu* rettes dog til *kv*.
 - »Q vak!« → »K vak!«
 - »qvirrevit!« → »kvirrevit!«
 - »xvi vit, qui vit!« → »kvi vit, kvi vit!«
- Hvis lydordet har status af replik, sættes der (eller fastholdes) anførselstegn omkring.
 - »Tak! Tak!« eller »Knak! Knak!« sagde det i alle Meublerne
→ »Tak, tak!« eller »knak, knak!« sagde det i alle møblerne
 - Hun sagde hverken »tak« eller »knak«
- Det kan undertiden være vanskeligt at afgøre om der er tale om et lydord eller en egentlig replik. I disse tilfælde følges forlæggets tegnsætning.
 - og lige idet den tænkte det, »kvirrevit!« der kom lærken flyvende
- Følger resten af sætningen efter et lydord der afsluttes med udråbstegn, bruges små bogstaver i den efterfølgende sætning.
 - så snøftede han igen til den: Rutsj! sprang den et lille skævt spring
 - Han satte sit gab lige ned imod ællingen, viste de skarpe tænder – – og plask, plask! gik han igen uden at tage den.
- Almindelige ord der bruges som tilnærmede lydord, opretholder deres oprindelige stavning.
 - »Det vide vi! Det vide vi!« kvidrede gråspurvvene [dvs. frem for at modernisere til “Det ved vi! Det ved vi!”]

9 Pronominer

- Arkaiske pronomener, herunder *vor, vore, vort, hvo* og *eder* fastholdes.

9.1 Tiltalepronominer (*De, Dem* og *Deres*)

- Tiltalepronomenene *De, Dem* og *Deres* skrives med stort *D*.
 - »Naa, de siger ikke noget om det!« sagde den ene → »Nå, De siger ikke noget om det!« sagde den ene

10 Substantiver

- Substantiver skrives med småt.
 - en Mand, der hang i en Galge og holdt et Hjerte i Haanden → en mand der hang i en galge og holdt et hjerte i hånden

11 Talord

- Talord skrives i ét ord.
 - Manden var een af Byens to og tredive Mænd →manden var en af byens toogtredivemænd

12 Verber

- Præteritumsformerne *kunde*, *skulde* og *vilde* moderniseres til *kunne*, *skulle* og *ville*.
 - Bare Storken vilde tage mig med →Bare storken ville tage mig med
 - Strudsen viste, den kunde bruge sine Been →strudsen viste den kunne bruge sine ben
- Hvis forlægget fejlagtigt har *kunde*, *skulde* eller *vilde* for *kunne*, *skulle* og *ville*, moderniseres der til *kan*, *skal* eller *vil*.
 - »Det er morsomt!« sagde den lille *Ida* og klappede i Hænderne. »Men kunde jeg heller ikke see Blomsterne?«
→»Det er morsomt!« sagde den lille *Ida* og klappede i hænderne. »Men kan jeg heller ikke se blomsterne?«
- Præsens pluralisformerne *kunne*, *skulle* og *ville* moderniseres til *kan*, *skal* og *vil*.
 - der findes ingen Ø paa vor Vei, hvor vi kunne overnatte →der findes ingen ø på vor vej hvor vi kan overnatte
 - »Hvorhen skulle de?« spurgte Grantræet →»Hvorhen skal de?« spurgte grantræet
 - »Vil I være Venner i Liv og Død?« →»Vil I være venner i liv og død?«

12.1 Manglende hjælpeverbum

- Manglende hjælpeverbum indsættes hvor det er obligatorisk i moderne dansk.
 - den kunde dog givet ham et og andet Vink →den kunne dog **have** givet ham et og andet vink
 - Døren var altfor lav, og Straataget kunde været lagt bedre →døren var alt for lav, og stråtaget kunne **have** været lagt bedre
 - de gad nok seet, hvorledes det gik →de gad nok **have** set hvorledes det gik

13 Proprier og navnestof

- Navnestof afkursiveres.
 - og *Adolph* og *Jonas* skjød med Flitsbuer → og Adolph og Jonas skød med flitsbuer
- Afledte proprier skrives med stort hvis der lægges vægt på relationen til navnet
 - de bruser som fra kirkens orgel, griber os som klang fra Elverhøj, som Ossianske sange, valkyriens susende vingeslag
- Antropomorfiserede spillekort, der derfor regnes for proprier, særskrives og skrives med stort.
 - »Jeg er min Konges og min Dronnings Knægt, ikke Din!« sagde *Hjerterknægt*
→ »Jeg er min konges og min dronnings knægt, ikke din!« sagde Hjerter Knægt
- Spillekort der optræder som mere upersonlige kategorier, særskrives og skrives med småt.
 - snart red smaae Hjerterknægter og Hjerterdamer Ranke paa hans Knæ
→ Snart red små hjerter knægte og hjerter damer ranke på hans knæ
- Navne på konger og dronninger normaliseres, og ordenstallet skrives med arabertal.
 - Fredrik den Anden → Frederik 2.
 - Christian den Sjette → Christian 6.

13.1 Personnavne

- Personnavne fastholdes som hovedregel i deres oprindelige stavemåde. Dog bringes navne på historiske personer i overensstemmelse med moderne, gældende praksis. Såfremt der er tvivl om stavemåden, vælges den stavemåde der anvendes på *lex.dk*.
 - Jeppe-Jæns
 - *Waldemar*, som samlede Danmark → Valdemar som samlede Danmark
 - Christian den Fjerdes Datter: *Eleonore Ulfeld* → Christian 4.s datter: Leonora Ulfeldt
 - Prins Christjern [Christian 2.] → prins Christian
 - Lovise af England → Louise af England
 - Hr. *Mikkels* »Rosenkrands« → hr. Michaels »Rosenkrans«
 - Göthe → Goethe
 - Korfits Ulfeld → Corfitz Ulfeldt
 - *Valdemar Daae* → Valdemar Daa
- *Peer* normaliseres dog til *Per*.
 - *Peer Spillemand* → Per Spillemand

- Peiter, Peter og Peer →Peiter, Peter og Per
- Kaldenavne afkørsiveres og skrives med lille begyndelsesbogstav.
 - Katten, som hun kaldte *Sønneke* →katten, som hun kaldte sønnike
 - derfor kaldtes den »*Kykkelilavbeen*;« →derfor kaldtes den »kykkelilavben«
 - Mo'er *Margrethe* →mor Margrethe
- Græske, latinske og romanske navne skrives med moderne dansk stavemåde. Såfremt der er tvivl om stavemåden, vælges den stavemåde der anvendes på *lex.dk*.
 - Alcibiades →Alkibiades
 - Xenophon →Xenofon
 - Aristophanes →Aristofanes
 - Gallilæi →Galilei

13.2 Stednavne

- Sted- og bynavne bringes i overensstemmelse med moderne praksis. De skrives med stort og uden kursiv. Der sættes ikke anførselstegn omkring.
 - Florents →Firenze
 - Neapel →Napoli
 - »Beeren-Eiland« →Beeren-Eiland
 - *Moskau* →Moskva
 - Gehmen →Ghemmen
 - Christiansand →Kristiansand
 - store Bælt →Storebælt
 - runde Taarn →Rundetårn
 - Seishede →Sejs Hede
 - 1834 var i Academia delle arte en Udstilling i Florents →1834 var i Accademia delle Arte en udstilling i Firenze
- Historiske stednavne bevarer.
 - Byzanz →Byzans
 - Ny-Holland →Ny Holland
- Latinske og romanske stednavne og proprier gengives med stort begyndelsesbogstav i kerneleddene. Kursiv fjernes.
 - *palazzo degli Uffizi* →Palazzo degli Uffizi

- *piazza del granduca* →Piazza del Granduca
- *porta rossa* →Porta Rossa

13.3 Titler på værker, kunstværker o.lign.

- Titler på værker, kunstværker o.lign. skrives med stort, afkursiveres om nødvendigt og beholder anførselstegn, hvis sådanne findes i forlægget.
 - Verden kalder hende *den medicæiske Venus* →Verden kalder hende Den medicæiske Venus
 - *de brydende Gladiatorer* udgjorde den anden Gruppe →De brydende gladiatorer udgjorde den anden gruppe
 - »har viist i sit berømte Værk: »*Europa seet i otte Dage*« →»har vist i sit berømte værk: »Europa set i otte dage«
 - naar *Spekhøkeren* siden efter læste »Kunst- og Theateranmeldelser« af sin »*Tidende*«
→når spækhøkeren siden efter læste »Kunst- og teateranmeldelser« af sin »Tidende«
 - det sværeste Parti var som Bagbeen til Løven i »*Tryllefloiten*« →Det sværeste parti var som bagben til løven i »Trylleflojten«
 - et Billed klippet ud af »*Den flyvende Post*« →et billede klippet ud af »Den flyvende post«
- Titler på kunstværker moderniseres til den gældende, moderne form.
 - »de tre Pommeranzer.« →»De tre Pomeranzer«

13.4 Sammensætninger med proprier

- Sammensætninger der indledes med et proprium, skrives som hovedregel med stort begyndelsesbogstav.
- Der kan efter skøn indsættes en bindestreg mellem propriet og det efterfølgende sammensætningsled for at lette læsningen.
 - fra Grindelwald Gletscherens sorte Kløft →fra Grindelwald- gletsjerens sorte kløft

14 Bøjningsforhold

- Personbøjning på verber bortnormaliseres.

- der stode tomme Potter →der stod tomme potter
- I ere dog →I er dog
- Arkaiske præteritumsformer moderniseres.
 - Da goel Hanen i Vikingens Borg →Da galede hanen i vikingens borg
 - hvalte →hvælvede
 - fornam →fornemmede
 - betydede →betød
- Arkaiske imperativformer moderniseres.
 - Gak til Myren og bliv viis! →Gå til myren og bliv vis!
 - Tager Eder iagt →Tag eder i agt
 - »Farer hen, I Døde, nu staaer Solen op!« →»Far hen, I døde, nu står solen op!«
- Arkaiske imperativer fastholdes dog hvis de optræder i citater.
 - Bibelen, der lå opslået med de ord af profeten Joel: »Sønderriver eders hjerter og ikke eders klæder, vender om til Herren!«
- Arkaiske bøjningsformer moderniseres dog ikke i verslinjer hvor en ændring har betydning for rim, metrum el.lign.
 - Op står den gyldne *Morgensol*,
men ej fordi gårdhanen gol.

14.1 Participier

- Participier bringes i overensstemmelse med moderne principper så arkaiske entalsformer, fx på *-n*, ændres til *-t*.
 - den blev sjungen Landet rundt →den blev sunget landet rundt
 - Psalmer bleve der sjungne →Salmer blev der sunget
 - Schweizeren stod i Silke og Fløiel med stor sølvbeslagen Stok →Schweizeren stod i silke og fløjl med stor sølvbeslået stok
- Participiumsformer moderniseres, dvs. bøjes som hovedregel ikke. Anvendt prædikativt kan brugen af pluralis på moderne dansk udtrykke en forskel i aspekt mellem et fokus på hhv. det punktuelle (tilstand) og det durative (proces).

Nu bleve Lysene tændte →Nu blev lysene tændt [punktuel/tilstand]

ingen Lygter ere tændte →ingen lygter er tændte [durativ/proces]

- Hvor der skønnes at være en sådan nuanceforskel, eller pluralisformen på anden måde forekommer særligt meningsfuld, kan pluralisformen eventuelt bevares, men som hovedregel bortnormaliseres den i prædikativ position i lighed med de personbøjede verber.
 - Alle Flaskerne bleve snart pakkede ind → Alle flaskerne blev snart pakket ind
 - Møblerne bleve bonede → Møblerne blev bonet
 - Psalmer bleve der sjungne → Salmer blev der sunget
 - de vare syede til et Greve-Barn → de var syet til et grevebarn

14.2 Substantivers køn

- Ord der i dag har skiftet køn, skrives med moderne bøjningsendelse.
 - fik sit Øllebrød tilmorgen → fik sin øllebrød til morgen
 - hen til Bistaden → hen til bistadet
 - kommer Du der, det bliver din Fordærv → Kommer du der, det bliver dit fordærv
 - sagde den anden Fiirbeen → sagde det andet firben
- Substantivet **slags** regnes altid for fælleskøn.
 - Melonerne havde rigtignok været meget gode, men det var jo et ganske andet Slags
→ Melonerne havde rigtignok været meget gode, men det var jo en ganske anden slags
 - jeg æder ikke det Slags → Jeg æder ikke den slags

15 Infinitivmærke

- Infinitivmærke indsættes hvor det er obligatorisk i moderne dansk.
 - Det er noget kostbart, men jeg holder af have noget for mig selv → Det er noget kostbart, men jeg holder af at have noget for mig selv

16 Ledsætningsindledere

- Der kan i sjældne tilfælde indsættes et *at* som ledsætningsindleder for at støtte læserens forståelse.
 - han saae, som oftest fik det Hæslige Bouquetten, hvor det Skjønne skulde have den → Han så **at** som oftest fik det hæslige buketter, hvor det skønne skulle have den

- der var saa Meget at see, man ikke fik lagt Mærke til Madame *Rubens* smukke Hænder.
→ Der var så meget at se **at** man ikke fik lagt mærke til madame Rubens smukke hænder.

17 Verslinjer

- Kun verslinjer der indleder en ny sætning, dvs. følger efter sluttegn, skrives med stort.
 - »Storke, Storke Steie
Flyv hjem til dit Eie!
→
Storke, storke steje,
flyv hjem til dit eje!
- Der tages hensyn til verslinjens metrik i moderniseringen. Stavemåder moderniseres således ikke hvis dette bryder med metrum og rim.
 - Naar saa i Aftnen Himlens Stjerner blinke
→ Når så i aften himlens stjerner blinker,
 - »Hver stod fast og ufortrøden,
Stod og stred og favned Døden!«
→
»Hver stod fast og ufortrøden,
stod og stred og favned' døden!«
 - Min bedstemoders klogskab er bekendt,
var man i »gammel tid«, blev hun vist brændt. [*moder* rettes ikke til *mor*]
- Tegnsætningen moderniseres også i verslinjer. Der tages dog hensyn til rytme og metrik.
 - See ud, som et Spil Kort, lagt op paa Bordet;
Af disse kan Du spaae, hvad der skal skee!«
→
se ud som et spil kort lagt op på bordet;
af disse kan du spå hvad der skal ske!
 - »Ach, Du lieber Augustin

Alles ist væk, væk, væk!«

→

»Ach, du lieber Augustin,

alles ist væk, væk, væk!«

18 Citater

- Citater moderniseres ikke, men fastholdes i den oprindeligt citerede form.
 - »Oc er vel underligt at betencke, at saadan en gudfryttig, fin og fornem Første, som Kong Hans vaar, at hans Børn skulde haffue saa liden Lycke i Verden.«

19 Andersens egne bemærkninger

- Andersens egne bemærkninger, fx i form af fodnoter, forord m.m., moderniseres på lige fod med den øvrige tekst.
 - *Holberg* fortæller i sin *Danmarks Riges Historie*, at Kong Hans en Dag, da han havde læst i Romanen om Kong Artus, skjemtede med den bekendte *Otto Rud* som han holdt meget af
-
- Holberg fortæller i sin *Danmarks Riges Historie* at kong Hans en dag da han havde læst i romanen om kong Arthur, skæmtede med den bekendte Otto Rud, som han holdt meget af: da han havde læst i romanen om kong Arthur, skæmtede med den bekendte Otto Rud, som han holdt meget af

20 Titler, overskrifter og underoverskrifter

- Titler, overskrifter og underoverskrifter moderniseres på lige fod med den øvrige tekst.
 - Historien om en Moder → Historien om en mor
 - Hvad den første lille Muus havde seet og lært paa Reisen → Hvad den første lille mus havde set og lært på rejsen
- Titler, overskrifter og underoverskrifter begynder altid med stort.
- Underoverskrifter der er i kursiv, rettes til ordinær.

21 Kapitelnummerering

- Kapitelnumre skrives med arabertal, ikke romertal. Der sættes ikke punktum efter arabertallet, medmindre teksten følger umiddelbart efter tallet.
 - III
Hvad den anden lille Muus vidste at fortælle
→
3
Hvad den anden lille mus vidste at fortælle
 - 1. Det er dig fabelen sigter til!

22 Forkortelser

- Forkortelser som er gængse i moderne dansk, opretholdes.
 - Hr. →hr.
- Monetære forkortelser opløses.
 - deri stod, at 600 Rbd. testamenteredes til Handskemager-Enken →deri stod at 600 rigsbankdaler testamenteredes til handskemagerenken
 - hele sin Arvepart, der bestod i 50 Rdlr. →hele sin arvepart, der bestod i 50 rigsdaler
- Forklaringstegn (antisigma fulgt af kolon, ∴) moderniseres til *dvs.*
 - Og Landet fik Navn »*Viinland* ∴ *Grønland* ∴ *Slaaenland!* →Og landet fik navn »Vinland, dvs. Grønland, dvs. Slåenland!«

23 Formatering

23.1 Kursiv

- Kursiv fastholdes ved emfase.
 - »*Fy, papa!*« sagde hun, »den er ikke kunstig, den er *virkelig!*«
- Kursiv fastholdes ved gengivelse af ord og ytringer på fremmedsprog hvor Andersen selv kursiverer dem.
 - »*Superbe! Charmant!*« sagde hofdamerne, for de snakkede allesammen fransk

- »*Modestia* er en skøn dyd!« sagde manden, »i øvrigt må jeg sige til eders tale, *mihi secus videtur*, dog suspenderer jeg gerne her mit *judicium!*«
- Det vil vi ikke beskrive, kun så meget skal siges at der stod en hankekrukke med kulild, *marito*, som den kaldes
- Kursiv fjernes ved ældre fremmedord som nu er gængse i sproget.
 - en stor blaa *Crocus* → en stor blå krokus
- Kursiv fjernes omkring navne på personer og personificerede genstande.
 - Næste Dag blev *Bolden* taget frem; *Toppen* saae, hvor den foer høit op i Luften
→Næste dag blev bolden taget frem. Toppen så hvor den fór højt op i luften
 - *Loppen*, *Græshoppen* og *Springgaasen* vilde engang see hvem af dem der kunde springe høiest
→Loppen, græshoppen og springgåsén ville engang se hvem af dem der kunne springe højest
- Ord eller fraser markeret med både kursiv og anførselstegn beholder som hovedregel kun anførselstegnene.
 - og vi seilede over Søen til »*Parnasset*,« →og vi sejlede over søen til »Parnasset«,
 - ligesom i gamle Dage »*Politivennen*« gik om →ligesom i gamle dage »Politivennen« gik om
 - hvem der »sælger ud« og hvem der selv gaaer ud →hvem der »sælger ud«, og hvem der selv går ud
- Omkring *fadervor* fjernes både kursiv og anførselstegn.
 - hun glemte at læse sit »*Fader vor*« →hun glemte at læse sit fadervor

24 Tekstrettelser

Tekstgrundlaget for moderniseringen er teksten fra 18-binds-udgaven, inkl. dennes rettelser af den originale tekst. Tekstrettelserne der oplystes nedenfor, er således rettelser imod 18-bindsudgavens ordlyd.

- Der foretages kun ganske sjældent tekstrettelser. Af nævneværdige rettelser er:
 - Keiseren af Japans Nattergal er fattig imod Keiserens af **China**
→Kejseren af Japans nattergal er fattig imod kejseren af **Kinas**
 - de Smaa vare som de Store af lige Vigtighed i et konstnerisk **Heelt**
→de små var som de store af lige vigtighed i et kunstnerisk **hele**

- i den kolde, underlige Isverden, hvor Sjælene af de Fordømte ere lukkede **ind** til Dommens Dag
 - i den kolde, underlige isverden hvor sjælene af de fordømte er lukket **inde** til dommens dag
- »See paa mig!« sagde den til *Bolden*. »Hvad siger De nu? **skulde** vi saa ikke være Kjærestefolk, vi passe saa godt sammen, De springer og jeg dandser! lykkeligere end vi to **kunde** Ingen blive!«
 - »Se på mig!« sagde den til bolden. »Hvad siger De nu? **Skal** vi så ikke være kærestefolk? Vi passer så godt sammen, De springer, og jeg danser! Lykkeligere end vi to **kan** ingen blive!«
- Dittografier kan slettes.
 - Her stille vi en Bog, der een og saa **nok en een**, i skjevt Geled →Her stiller vi en bog, der én og så **nok én**, i skævt geled

Appendiks: Stavemåder og bøjningsformer

Hvis et ord valgfrit kan skrives på flere måder, vælges én form som bruges konsekvent. Nedenfor oplistes de former som er anvendt i tilfælde af valgfrihed.

adelen (~~adlen~~)

allé (~~alle~~)

allesammen (~~alle-sammen~~)

alteret (men dog *altrene*)

av (~~av~~)

bageste (~~bagerste~~)

Bibelen (~~Biblen~~)

bitte små (~~bittesmå~~)

broder (når det bruges om en munk)

bøddelen (~~bøden~~)

Det Nye Testamente/Det Gamle Testamente

drosche (~~droske~~)

Djævelen (med stort D når det bruges som egennavn)

duer (~~dur~~, fx Hun duer ikke til noget)

englen (~~engelen~~)

Egypten (~~Egypten~~)

eviggrønt (~~evigtgrønt~~)

fabelen (~~fablen~~)

Fanden (med stort F når det bruges som egennavn)

fjer (~~fjeder~~)

fór (~~før~~, præet. fare)

forresten (~~for-resten~~)

fornemste (~~fornemmeste~~)

føg (præet. ~~fygede~~)

frøkener (~~frøkner~~)

gabte (~~gabede~~)

gitteret (~~gitret~~)

gudbevares (~~gud-bevares~~)

gudskelov (~~gud-ske-lov~~)

handelen (~~handlen~~)

hang (~~hængte~~ NB! Kun hvor dette er muligt jf. DDO)

hejste (~~hejsede~~)
 hen imod (~~henimod~~)
 herregud (~~herre-gud~~)
 Herren (med stort H når det bruges om Gud)
 hilsener (~~hilsner~~)
 hilst (~~hilset~~) (dog: *vær hilset*)
 himlen (~~himmelen~~)
 Himmerige (med stort H)
 hvilede (~~hvilte~~)
 hændte (~~hændede~~) + hændt (~~hændet~~)
 idé (~~ide~~)
 ihvor (~~i-hvor~~)
 indefra/udefra (~~indenfra/udenfra~~) (*nedenfra* fastholdes)
 istapper (~~istappe~~)
 kedlen (~~kedelen~~)
 klang (præt.) (~~klingede~~)
 klosteret (~~klostret~~)
 knækkede (~~knak~~)
 konvolvolus (~~konvolvulus, convolvoli~~)
 kvast (~~kvaset~~)
 le/lo ad (~~le/lo af ham~~)
 lille bitte (~~lillebitte~~)
 lille bror/ lille søster (fastholdes hvis dette er forlæggets form)
 låste (~~låsedede~~)
 menneskene (~~menneskerne~~)
 miav (~~mjav/miau~~)
 niks (~~nix~~)
 nyfalden/nyfaldne (~~nysfalden/nysfaldne~~)
 nyforlovede (~~nysforlovede~~)
 næbbet (~~næbet~~)
 ombord (~~om-bord~~)
 orgelet (~~ørglet~~)
 papirsbåd (~~papirbåd~~)
 Paradisets Have (med stort)
 pøbelen (~~pøblen~~)
 ranslen (~~ranselen~~)

Satan (med stort S når det bruges som egennavn)
selv om (~~selvom~~)
selvsamme (~~selv samme~~)
smilede (~~smilte~~)
sneflokker (pl.) (~~sneflokke~~)
snefnug (~~snefnøk~~, *fnok* fastholdes dog når det bruges om blomsterdel)
sprækkede (~~sprak~~)
svingede (~~svang~~)
svinget (~~svunget~~)
sys (~~syes~~, fx sys sammen)
teatret (~~teateret~~)
til visse (~~tilvisse~~)
trevl (~~trævl~~)
tusinde (~~tusind~~)
tallerkener (~~tallerkner~~)
undseelig (~~undselig~~)
Vorherre (~~vør herre~~)
væsener, væsenet (~~væsner, væsnet~~)
våbener (~~våbner~~)
zigzag (~~siksak~~)
øring (~~ørenring~~)
ører (~~øren~~)
ørkener (~~ørkner~~)